

ФРАНЦУЗЬКА МОВА ЯК ЗАСІБ ПІЗНАННЯ КУЛЬТУРИ І ЦИВІЛІЗАЦІЇ ФРАНЦІЇ

Ніяке лінгвістичне навчання не може бути успішним без занурення у відповідну культуру чи цивілізацію, уважного вивчення життя країни, звичаїв народу, історичних традицій і т. п. З іншого боку, знання мови відкриває доступ до надбань світової цивілізації, сприяє міжнародному спілкуванню та взаєморозумінню між людьми різних культур.

Тісний взаємозв'язок вивчення цивілізації із вивченням мови засвідчує історія розповсюдження французької мови за межами Франції.

У сучасній мові терміни “культура” і “цивілізація” часто вживаються як синоніми. Використані у численних ідеологічних баталіях, вони стали носіями моральних і політичних уподобань, вони також вміщують в себе поняття цінностей. Це стосується французької цивілізації або культури, що поширювалася через мову, яка поступово поставала мовою дипломатичною, науковою, літературною та мовою виховання у Європі, тобто французька мова, мова “універсальна” була носієм Цивілізації. У Європі епохи Просвітництва до XIX ст. Цивілізація і французька цивілізація були об'єднані в одне ціле для поширення певного зразка, певної моделі, розробленої в рамках західної думки та християнства, моделі, яка вважалась придатною для усього людства. Отже, Франція виступала носієм певної місії стосовно інших країн.

Нині у контексті Маастрихтської Європи переважає термін “культура”.

Якщо розглядати культуру як “сукупність звичаїв, уявлень про світ та характерних рис цивілізації, що визначає для окремого народу його оригінальне місце у Всесвіті” [1], то багато елементів у викладанні іноземної мови опирається на її засвоєння, маючи на увазі, що мова, або мовлення також складається із знаків, культурних символів, канонів, уявлень, міфів.

Щодо питання про пізнання цивілізації при вивченні французької мови як іноземної можна виділити три послідовні періоди. Від часів, коли при вивченні мови цивілізація займає невизначене місце, але коли її присутність є властивою у тому, що стосується лінгвістичних прикладів (поширення “виховання по-французьки” у XVI—

XVIII ст., підручники з історії, географії, написані французькими авторами, використовуються як книги для читання у європейських французьких школах); через період, коли цивілізація була об'єднана з літературним процесом та історією (твори Ла Фонтена, Корнеля, Мольєра, Расіна, Вольтера та інших філософів та вчених-енциклопедистів, які вважалися надбанням французької цивілізації, включаються до програм середніх шкіл у багатьох країнах Європи — Італії, Іспанії, Швеції, Німеччині, Голандії та ін.); та до нинішньої ситуації, коли цивілізація є самостійною дисципліною у рамках вивчення французької мови як іноземної (нарис з історії французької цивілізації існують як своєрідні енциклопедії, які дозволяють отримати знання про франкомовний світ). Ця еволюція стала наслідком розвитку людських потреб, із зміною функції мови, яку вивчали, мінялася мета її вивчення.

Пізнання цивілізації у взаємозв'язку із вивченням мови є предметом наукових досліджень у галузі гуманітарних наук [2,3]. Вчені вказують на важливість цього зв'язку — мова/цивілізація не лише для вивчення мови, культури, а й для розуміння ближнього та розуміння самого себе, збагачення світогляду. Через відкриття іншої культури людина прямує до відкриття своєї власної культури. В останні десятиріччя підкреслюється, що вивчення цивілізації дає необхідні знаряддя для міжнародного або міжетнічного спілкування. Інтеграція знань мови, цивілізації, відкриває можливість комунікації в іноземному культурному просторі. Метою навчання більше не є здобуття абстрактних знань про цивілізацію, а прагнення зрозуміти

культурну поведінку носіїв цієї цивілізації, у даному випадку, французів, у ситуації відносин, на тлі історичного розвитку.

Мова стала запорукою культурного обміну, взаєморозуміння між людьми. Сьогодні навчан-

ня мови має полягати у наданні засобів для розшифрування мовних значень, що вироблені у контексті цивілізації.

1. *E. Sapir*. Cultures authentiques et cultures inauthentiques, Anthropologie, Points Seuil, Paris, 1971.

2. *J.-P. Fichou*. Enseigner les civilisations, P.U.F., Paris, 1974.

3. *L. Porcher*. La civilisation, Clē Internationale, Paris, 1986.

Badeshko L.

FRENCH, A MEANS OF LEARNING CULTURE AND CIVILISATION OF FRANCE

Pour être pleinement réussi aucun apprentissage linguistique ne saurait se passer d'un bain de culture ou de civilisation appropriée, voir de l'étude attentive des conditions de vie du pays, de l'ensemble des attitudes, des traditions etc.

De l'autre part, un bagage linguistique offre l'accès à la découverte d'un apport culturel étranger dans ce qu'on appelle le patrimoine de l'humanité la Civilisation.

L'histoire du français au dehors fait la preuve de l'enseignement de la civilisation dans son rapport étroit avec celui de la langue.